

III.

PŘEHLED INSTITUCÍ POSKYTUJÍCÍCH METODICKOU POMOC A PORADENSTVÍ V OBLASTI ŠIKANY

MŠMT připravilo a nyní prostřednictvím krajských školských koordinátorů prevence rozesílá přehled institucí poskytujících metodickou pomoc a poradenství v oblasti šikany. Tento přehled je určen pedagogickým pracovníkům škol a školských zařízení a má přispět k rychlému řešení případů šikany a předcházení tomuto vysoce rizikovému chování ve školách a školských zařízeních.

1. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy

MŠMT vydalo Metodický pokyn na řešení problematiky šikany ve školách a školských zařízeních, který vešel v platnost od září 2013 – zveřejněn na webu MŠMT a ve Věstníku MŠMT č. 8. Materiál se zabývá vymezením fenoménu školního šikanování včetně problematiky kyberšikany, prevence a řešení šikany a kyberšikany – uvádí konkrétní a ve školním prostředí využitelné metody a postupy. Současně přehledně specifikuje školní program proti šikanování a jeho 13 hlavních součástí. A v neposlední řadě vymezuje úlohu České školní inspekce a zřizovatelů v této problematice. Cílem metodického pokynu k řešení šikanování je poskytnout pedagogickým pracovníkům základní informace především k samotnému řešení tohoto vysoce rizikového chování.

Text metodického pokynu je provázán s Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, čj. 21291/2010-28 ve znění pozdějších úprav (dále jen „metodické doporučení“), ve kterém lze nalézt komentáře k metodickým postupům a užitečná metodická vodítka pro diagnostiku a nápravu v podobě tabulek. Metodický pokyn je určen pro právnické osoby vykonávající činnost škol zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Podpůrně je doporučován k využití i ostatním školám zapsaným do školského rejstříku a poskytovatelům služeb souvisejících se vzděláváním a výchovou. Oba dokumenty najdete na webových stránkách MŠMT: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>.

MŠMT dále nabízí školám nástroj, který napomáhá při řešení rizikového chování žáků – Individuální výchovný plán (známý pod názvem Smlouvy s rodiči). Tento nástroj naleznete na webových stránkách MŠMT: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/metodicke-doporuceni-msmt-pro-praci-s-individualnim>.

MŠMT také zveřejnilo na webových stránkách materiál, který shrnuje využití právních opatření při řešení rizikového chování žáků na školách: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/vyuziti-pravnich-opatreni-pri-reseni-problemoveho-chovani>.

Oblast primární prevence rizikového chování na MŠMT má v kompetenci oddělení prevence, které poskytuje potřebné informace k řešení a předcházení případům šikany. Kontakty na pracovníky tohoto oddělení najdete na webových stránkách MŠMT <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/obsazeni-useku-1>.

MŠMT zřídilo e-mailovou adresu prevence@msmt.cz, na kterou je možné podávat podněty, dotazy k výskytu a předcházení případů šikany a kyberšikany. Na zaslané e-mailové zprávy bude MŠMT bezprostředně reagovat.

Národní institut pro další vzdělávání nabízí školám různé programy a semináře pro učitele, které řeší téma šikany, například:

http://www.nidv.cz/aplikace/prihlasovani/kurzy_prihlasit.php?id_kurzu=42308&operace=detail.

2. Pedagogicko – psychologické poradny (PPP)

PPP jsou školská poradenská zařízení, která naleznete ve všech krajských městech a ve většině bývalých okresních měst. PPP v rámci řešení a předcházení šikany zajišťují prevenci a řešení výukových a výchovných obtíží, projevů různých forem rizikového chování, které předchází vzniku sociálně patologických jevů a dalších problémů souvisejících se vzděláváním a s motivací k překonávání problémových situací. Na žádost školy a školského zařízení pomáhají ve spolupráci se školním metodikem prevence a dalšími pedagogickými pracovníky řešit aktuální problémy související s výskytem rizikového chování, zajišťují prevenci rizikového chování, realizaci preventivních opatření a koordinaci školních metodiků prevence.

Seznam PPP naleznete na webových stránkách Národního ústavu pro vzdělávání:

http://www.nuv.cz/uploads/poradenstvi/kontakty/ppp_2015_10_26.htm.

3. Střediska výchovné péče (SVP)

SVP jsou školská zařízení, která poskytují výchovně vzdělávací činnosti s cílem předcházení poruchám chování nebo jejich nápravy a sociálně rehabilitační činnost, vypracovávají a uskutečňují speciálně pedagogické a terapeutické programy zaměřené na potřeby jednotlivých klientů a pro skupiny klientů. SVP zpracovávají a realizují cílené speciálně pedagogické programy pro třídní kolektivy při předcházení a řešení rizikového chování na podnět školy nebo školského zařízení.

Seznam SVP naleznete na webových stránkách Národního ústavu pro vzdělávání:

http://www.nuv.cz/uploads/poradenstvi/kontakty/svp_2015_03.html.

4. Organizace a programy primární prevence rizikového chování

MŠMT dlouhodobě podporuje kvalitní a efektivní programy všeobecné, selektivní a indikované primární prevence rizikového chování zaměřené na oblast šikany a násilí mezi dětmi a mladistvými a páchané dětmi a mladistvými. Jedná se o programy a organizace, které prošly Certifikací odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování (posouzením a formálním uznáním, že poskytovatel a jím realizovaný program odpovídá stanoveným kritériím kvality a komplexnosti - jde tedy o proces posouzení poskytovatele a programu podle kritérií stanovených schválenými Standardy a udělení či neudělení certifikátu o jejich naplnění).

Přehled certifikovaných organizací a programů naleznete na webových stránkách Národního ústavu pro vzdělávání:

http://www.nuv.cz/modules/catalog/index.php?h=product&a=index&id_catalog=15

Jednotlivé programy lze vyhledávat (filtrovat) podle:

- primární cílové skupiny
- úrovně prevence
- působnosti programu v krajích
- typu rizikového chování (včetně šikany, agrese, kyberšikany)

Dále je možné se obrátit se žádostí o pomoc a radu při výběru organizace a programu na pracovníky Pracoviště pro certifikace NÚV, kontakty jsou uvedeny na webových stránkách

<http://www.nuv.cz/t/pracoviste-pro-certifikace/kontakty-ppc>

nebo na pracovníky oddělení prevence MŠMT viz

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/obsazeni-useku-1>

V případě problémů se šikanou, které je třeba řešit s odborníky, lze využít následujících kontaktů:

Sdružení Linka bezpečí (116 111): www.linkabezpeci.cz,

Společenství proti šikaně: www.sikana.org,

Internet poradna: www.internetporadna.cz.